

Spelet inskränkes inte till Sverige och Norge, även Danmark skall vara med (för fem år sedan skulle Sverige försvara också Finland och Island). Alltså, Sverige och Norge skall, för att använda utrikesministerns ord, "fridlysa" även Danmark genom löfte om försvar mot alla angrepp. På denna punkt tycks även de mest välsinnade bli oroliga. Det är svårt att inbilla någon att låt oss säga en rysk aktion mot Danmark skall avvärjas genom svenska och norska arméer. I praktiken kan därför ett nordiskt försvarsförbund blott bli ett förbund mellan Norge och Sverige. Men vad innebär det för Danmarks räkning? Helt enkelt att Danmark på grund av sina grannländers politik ställs utanför västeuropeisk samverkan utan att vinna ett uns av ökad säkerhet genom den samnordiska aktionen.

Det ödesdigra i den svenska statsledningens politik består alltså icke blott i att Sverige icke får förbereda en betryggande samverkan, utan att Norge och Danmark bringas i samma läge — vad det sistnämnda landet beträffar utan någon som helst kompensation. Och denna manöver utföres under åberopande av de nordiska folkens samhörighet.

Sakskalet för denna politik tryter. För att konstatera hur totalt de tryter bör man läsa statsrådet Vougt's inlägg — hr Vougt, alltid följsam och litet för ivrig att springa i den rörelseriktning som dagens husbonde anvisar, är ju för närvarande den aktivaste uttolkaren av regeringens utrikespolitik. Det numera oftast framförda argumentet är en hänvisning till opinionen. Isoleringens försvarare upphör inte att

förkunna att deras egentliga stöd är den massföreställning om isolationismens värde för freden som de själva gör allt för att sprida.

Varpå beror då den officiella svenska hållningen? En synpunkt som mera skymtar än utföres går ut på att vårt avståndstagande från samverkan hjälper Finland; Ryssland skulle ockupera Finland om vi inte hölle oss på mattan. Det är ytterst osäkert om detta argument har någon som helst sanningskärna. Lika väl kan det påstås att en nordisk anslutning väster ut skulle vara ägnad att stärka västmakternas vilja att bevara Finlands oberoende och att endast på denna väg detta oberoende för framtiden står att rädda.

Det ryska avtalet

var ett misstag, detta erkännes ärligt av Aftontidningen. "Det finns numera knappast någon som inte inser att vi förtagit oss." Tidningen tillägger emellertid: "Men det fanns ingen som insåg det när det skedde." Tidningen gör sig här skyldig till en ovanligt flagrant osanning. Vill den verkligen förneka att oppositionspartierna med skärpa kritiserade avtalets utformning och kreditens belopp? Vill den rent av förneka att Dagens Nyheter jämte en rad andra tidningar krävde avtalsförslaget förkastande och att denna linje även följdes av ett antal riksdagsmän ur oppositionen? Den ståndpunkt som Dagens Nyheter från början intagit har visat sig riktig; det är förklarligt att regeringspressen nu ej vill erkänna det — antingen förnekar man, såsom Morgon-Tidningen, avtalets misslyckande eller bestrider man, såsom Aftontidningen, notoriska fakta från avtalsdebatten för två år sedan.

Ryssavtalet försvaras

Medan Aftontidningen erkänner att rysskrediten var ett misstag, försvaras samma kredit med stor iver av Morgon-Tidningen. Dess argument — framförda med en nervös oro som väcker deltagande — bör än en gång granskas.

En synpunkt är att den tidigare kritiken av avtalet varit överdriven. Eftersom de svenska företagens själva får träffa avslut inom kreditens ram, var avtalet, säger man, icke farligt, ty det förutsåg en anpassning efter näringslivets möjligheter. "Någon katastrof för nationen kan icke uppstå ur en handelsupp-görelse med denna konstruktion." Den sist citerade satsen är riktig. Ingen har heller talat om en "katastrof för nationen". Vad som påstås är att avtalet varit ett stort misstag, att det även efter den nödvunna begränsningen innebär en svår belastning för de svenska konsumenterna. Men Morgon-Tidningen synes mena att avtalet är bra, blott det ej leder till katastrof. Så långt har man kommit på det håll där avtalet för något över ett år sedan prisades som en stor statsmannagärning. Det är en pinsam anspråkslöshet.

I övrigt är emellertid tidningens refererade uttalanden felaktiga. Regeringen fastslog vid avtalets ingående att hela krediten borde utnyttjas; beryktade är dåvarande handelsministerns ord att de svenska företagen var "moraliskt förpliktade" att genomföra avtalet. Denna ursprungliga plan har helt enkelt icke kunnat genomföras. Om detta påstås vara regeringens förtjänst, är det riktigt endast såtillvida som regeringens vanstyre varit en huvudorsak till den försämring av Sveriges läge som gjort avtalets fullgörande omöjligt. Är det detta som avses?

Vidare erinras om att en medarbetare i Dagens Nyheter, hr Lindberger, i en engelsk tidskrift uttalat att importregleringen på våren 1947 icke berodde på kreditgivning till Ryssland. Det antydde att denna uppfattning aldrig fått komma till synes i Dagens Nyheter. Tvärtom, den är självfallet riktig såtillvida som ryssavtalet för ett år sedan endast verkade genom den skugga det kastade över framtiden; vid denna tidpunkt hade avtalet icke alls börjat tillämpas. Detta påpekande som ingen bestrider eller bestritt blir ett stort nummer i Morgon-Tidningens försvar för avtalet — så svag är tidningens position.